

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по стопански науки и управление на НАОА за резултатите от извършено оценяване по процедура за програмна акредитация на професионално направление 3.8 „Икономика“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“

1. Хронология на процедурата

Процедурата е открита с решение на Постоянната комисия по стопански науки и управление от 23.07.2019 г. (Протокол № 1) по искане на висшето училище (вх. 644/ 19.07.2019 г.).

На заседание, проведено на 17.12.2020 г. (Протокол № 44), на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на ПКСНУ приеха доклада на утвърдената с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 27.02.2020 г. (Протокол № 4) експертна група в състав:

1. доц. д-р Стоян Киров, Икономически университет – Варна - ръководител
2. доц. д-р Соня Чипева, Университет за национално и световно стопанство
3. Яна Колева, Русенски университет „Ангел Кънчев“ - студент

Наблюдаващ процедурата от ПКСНУ: доц. д-р Мария Кехайов-Стойчева

Проверката е осъществена въз основа на предоставени от висшето училище документи и чрез онлайн среща, проведена през периода 08 – 09.07.2020 г.

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО (Таблица 4):

При предходната акредитация на ПН 3.8. Икономика, Постоянната комисия по стопански науки и управление при НАОА оценява с 9,26 обучението в ПН в Софийски университет «Св. Климент Охридски» и дава две препоръки (Протокол № 2/14.01.2014 г.):

Препоръка 1. *Да се редуцира броят на магистърските програми в професионалното направление.* Срок на изпълнение: м. септември 2014 г.

През учебната 2014/15 година Стопанският факултет на СУ е провеждал обучение по 14 магистърски програми. След отправените препоръки от ПКСНУ деканското ръководство предприема мерки за намаляване на техния брой чрез сливането на сродни или близки програми, респ. закриването на такива. Като примери за закрити програми могат да се дадат МП по „Икономика и управление на образованието, науката и иновациите“, „Икономика и управление на аграрния сектор“ и др. В следствие от предприетите действия програмите са редуцирани с повече от 50%, като през учебната 2015/16 г. във факултета се предлагат 6 програми в ОКС „Магистър“. Данните сочат, че макар с известно закъснение от зададения срок (мес. септември 2014 г.), СУ е привел в изпълнение препоръката на ПКСНУ.

ПКСНУ констатира, че препоръката е изпълнена.

Препоръка 2. *Да се увеличи броят на хабилитираните преподаватели, водещи лекционни курсове в магистърската програма „Счетоводство и контрол“.* Срок на изпълнение: 2014-2015 г.

Обучението в магистърската програма „Счетоводство и контрол“ (понастоящем с ново наименование „Счетоводство и одит“) се осъществява от преподавателите на катедра „Финанси и счетоводство“. Към момента на предходната акредитация съставът на катедрата е включвал 8 преподаватели, от които четирима са били хабилитирани. В резултат на вътрешно академично израстване настоящият състав на катедрата е девет преподаватели, от които – 1 професор и 6 доценти. Това дава възможност над 70% от лекционните курсове в магистърската програма да се провеждат от хабилитирани преподаватели. През месец май на 2018 г. ПК за САНК осъществява контролна процедура в Стопанския факултет на СУ и констатира, че препоръка №2 е изпълнена. ПКСНУ счита, че при редуцирания брой на магистърските програми от учебната 2015/16 година до следакредитационната процедура СУ е можел да осигури лекциите с хабилитирани преподаватели в законоустановените норми.

ПКСНУ констатира, че препоръката е изпълнена.

Въз основа на изводите в доклада на експертната група ПКСНУ направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Констатации за изпълнението на критерий 1.1 в съответствие със стандарт 1 от ESG – част 1 (1-10): „При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище”.

Обучението по ПН 3.8 „Икономика” в СУ „Св. Климент Охридски“ се осъществява от Стопански факултет, което е основното звено по обучение в професионалното направление в СУ. Обучаващи звена по програмите са катедрите „Икономика“ и „Финанси и счетоводство“.

ПКСНУ констатира, че обучението в ПН 3.8 в СУ се осъществява в съответствие с действащото законодателство и приетите вътрешни нормативни документи, вкл. в стратегията за развитие на професионалното направление и формулираните мисия, цели и задачи. ВУ провежда обучение по 3 бакалавърски специалности и 10 специалности в ОКС „Магистър“. В акредитационната процедура участват още 3 специалности от ОКС „Магистър“, по които не се осъществява обучение. За отчетния период програмите в ОКС „Магистър“ са се увеличавали постепенно, като текущо техният брой почти отговаря на този от предходния акредитационен период. В СУ има приета, публично оповестена и системно провеждана политика по качеството. Нейните параметри, правила и процедури по прилагане са разписани в „Наръчник по качеството“. В него са разграничени и ясно посочени структурните звена и техните основни функции по нива на управление. Системата за управление на качеството не е сертифицирана, съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015. През акредитационния период са планирани 7 вътрешни одита в Стопански факултет, които са реализирани 100%. В СУ има практика за обвързване на научните изследвания и обучението, което е заложено като приоритет в основните стратегически документи на университета и в стратегията за развитието на професионалното направление.

Констатации за изпълнението на критерий 1.2 в съответствие със стандарт 1 от ESG – част 1 (1-10): „Управление на качеството на образованието”.

В СУ има изградена организация за управление на качеството на учебния процес за ПН 3.8. „Икономика”, която се основава на ПУДСУ, ПОДСУ и Наръчника за качество. В тях са разписани длъжностите отговорни за управлението на качеството на образователния процес. За отчетния период са проведени единадесет обучителни събития по функционирането на СУК в университета. Почти всяка година са били провеждани информационни срещи, като такива са били правени и по повод на всяка една от извършваните промени и актуализации в СУК. ПКСНУ констатира, че в СУ е приет Етичен кодекс, оповестен на страницата на СУ. Етичната комисия е конституирана и осъществява дейността си съгласно разписаните правила. Нормативно дефинирано е участието на представител на студентите в Етичната комисия. ПКСНУ се увери, че това правило се спазва в СУ. За отчетния период комисията не е разглеждала жалби на студенти от ПН 3.8 „Икономика“. В СУ съществува и академичен омбудсман. В Стопанския факултет на СУ се прилагат мерки за превенция срещу плагиатство. В системата за електронно обучение на СУ (elearn.uni-sofia.bg) е интегрирано технологично решение – StrikePlagiarism. В периода на самооценка не е документиран случай на плагиатство от страна на студент в специалностите от ПН 3.8 „Икономика“.

Констатации за изпълнението на критерий 2.1 в съответствие със стандарт 2 от ESG – част 1 (1-10): „Висшето училище извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни”.

Учебната документация в ПН 3.8 „Икономика“ съответства на стратегията за развитие на СУ. През акредитационния период СУ осъществява прием на студенти по 3 програми в ОКС „Бакалавър“ и по 10 програми в ОКС „Магистър“. В ОКС „Магистър“ се предлагат още три програми, по които няма осъществен прием и обучение на студенти: „Финансов мениджмънт на английски език“ – (р.о.); „Дигитална трансформация на застрахователния бизнес“ (р.о.); „Международен бизнес в отбранителната индустрия на английски език“ (р.о.). ВУ е представило пълен комплект учебна документация за всички програми, които участват в акредитационната процедура. Квалификационните характеристики са разработени по единен стандарт и определят знанията, уменията, компетентностите и възможностите за професионална реализация на студентите. ПКСНУ констатира голямо сходство в тяхното съдържание за различните специалности и липсата на конкретика по отношение на бъдещата кариера на студентите. Предлаганите специалности отчитат търсенето на кандидат-студентите и очакванията на работодателите въз основа на провеждани проучвания и срещи с тях. Стопанският факултет събира и анализира информация от потребителите на кадри за връзката между учебната документация и практическата подготовка на студентите на две нива – факултетно и катедрено. На факултетно ниво това става с помощта на Кариерния център и Алумни клуба, а на катедрено – чрез обратна връзка (лична и писмена) с бизнеса за успеваемостта на студентите и актуалността на учебните програми. Учебната практика в реална работна среда по учебен план е в размер на 240 часа извънаудиторна ангажираност, което съставлява 3,33% от общия хорариум. В СУ действа децентрализирана система за оценяване на резултатите от обучението на студентите. Общите принципи са разписани в ПУДСУ и ПОДСУ, а конкретните оценъчни елементи зависят от отделните катедри, респ. титулярите на дисциплини. Семестриалните оценки се поставят въз основа на писмени изпити или комбинирано с устни изпити, респ. практически форми. Дипломирането на студентите се оценява чрез държавен изпит или защита на дипломна работа. ПКСНУ счита, че СУ е предприел мерки за гарантиране на съпоставимостта с учебните програми на ВУ в ЕС. Една от предлаганите бакалавърски програми осигурява двойна диплома с френски университет, което налага да се припокриват учебните планове. В магистърските програми има акредитирани такива от международни професионални организации, а други се водят съвместно с авторитетни компании от практиката. На този фон СУ по-слабо проучва добрите практики на други ВУ в България. В СУ съществуват разписани правила и процедури за приемане, оценяване и актуализиране на учебната документация. Процедурата е йерархична, като в нея участват катедрите, Факултетната комисия по качеството, ФС, учебната комисия на университета, и АС. ПКСНУ се увери, че процедурата се спазва. При разработването на учебните програми се поддържат връзки с бизнеса, което осигурява проследяване на нуждите и необходимостта от предлаганите програми за обучение. Стопанският факултет има подписани над 80 рамкови споразумения с бизнес организации. В Стопанския факултет съществува среда за диалог между преподавателите и представителите на практиката, основаваща се на лични контакти, партньорство в преподаването с държавни агенции и международни компании, учебно-методически семинари, създаването на Съвет на менторите в някои програми, а в други Консултативен борд. Средно на година са извършвани актуализации на 23% от учебните програми в ОКС „Бакалавър“ и 18% в ОКС „Магистър“. В обсъжданията на учебната документация са участвали по двама студенти през учебните 2018/19 г. и 2019/20 г. и средно по 5 човека от практиката за всяка година от отчетния период с изключение на учебната 2014/15 г. Структурата на учебните планове в ПН 3.8 „Икономика“, съответстват на държавните нормативни изисквания. Учебните планове имат оптимално съотношение между задължителни, избираеми и факултативни дисциплини. Бакалавърските програми включват задължителна дисциплина „Спорт“ с годишен хорариум от 60 часа за първите две години от обучението на студентите. Разпределението на кредитите по семестри е равномерно. В СУ се допуска и индивидуално обучение по приет учебен план. Преддипломният стаж се провежда по утвърдени процедури, индикатори, документация. Обучението се извършва по обявен учебен график и разписание на занятията.

Констатации за изпълнението на критерий 3.1 в съответствие със стандарт 3 от ESG – част 1 (1-10): „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение по съответното професионално направление”.

Обучението в ПН 3.8 „Икономика“ покрива държавните изискванията за необходимата теоретична и практическа подготовка. Предвидените форми на обучение предоставят изборност в съответствие с потребностите на студентите. Обучението реализира изцяло мисията, целите и задачите на СУ и е напълно в контекста на неговата стратегия за развитие. В СУ е изградена организация за включване на студентите в практически занимания, стимулиращи творческата им активност. Прилагат се широк кръг от аудиторни дейности – изнасяне на доклади, дискусии, решаване на казуси и разработване на курсови работи и др. Основният начин за натрупване на практически умения извън университета е участието на студентите в задължителни учебни практики. В СУ се провеждат ежегодни проучвания на мнението на студентите за качеството и практическата полезност на обучението. Стопанският факултет на СУ проучва заинтересоваността на студентите и степента на тяхната професионална реализация чрез анкетни проучвания. Дейността е формализирана с въвеждането на електронни анкети за обратна връзка. През акредитационния период са проведени 18 проучвания с обучавани студенти и 6 проучвания със завършили студенти. Факултетът отчита висок процент на реализация на своите студенти. Тяхната професионална успеваемост за целия отчетен период по акредитацията е над 97%. СУ допуска използването на разнообразни методи за оценяване на постиженията на студентите, в т.ч. многокомпонентното оценяване. Текущият контрол по голямата част от дисциплините в ПН 3.8 се образува от „текуща самостоятелна работа/контролно“. Основна форма за окончателна проверка на знанията на студентите е писменият, респ. комбинираният семестриален изпит. Всички учебни програми съдържат ясна формулировка за образуване на окончателната оценка. СУ има разписани процедури за провеждане на държавните изпити. Общите правила се съдържат в ПОДСУ, а всяка катедра ги конкретизира и обявява в Интернет пространството. Формата на държавния изпит за ОКС „Бакалавър“ е писмен комплексен изпит, а за ОКС „Магистър“ се дава възможност за избор между изпит и защита на магистърска теза. Държавните изпити са обезпечени с конспекти. СУ е нямал практиката да включва представители на практиката в държавните изпитни комисии за специалностите от ПН 3.8. „Икономика“. От учебната 2019/20 г. факултетът започва да отчита участие на такива – 2 човека в ОКС „Бакалавър“ и 6 човека в ОКС „Магистър“. Мониторингът и анализът на качеството на образователния процес се осъществява на катедрено, факултетно и университетско ниво. Оперативните функции по контрола на процеса на университетско ниво е възложено на т.нар. УЦУК, а на факултетно ниво – на Комисия по качеството. Студентите имат нормативното право да участват в органите за оценка на образователния процес, от което право те се възползват активно. В СУ има структури за приемане и разглеждане на постъпили жалби свързани с образователния процес от студенти. Оплаквания за настъпване в общезития и отпускане на стипендии могат да бъдат отправяни към Омбудсмана на СУ. Студентският съвет също организира процеса по приемането, препращането и отговора на жалби. През акредитационния период са регистрирани 2 жалби от студенти, по които са взети съответните мерки.

Констатации за изпълнението на критерий 4.1 в съответствие със стандарт 4 от ESG – част 1 (1-10): „Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответното професионално направление, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане”.

В СУ „Св. Климент Охридски“ е създадена среда за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранни студенти в ПН 3.8 „Икономика“. Изградени са структурни звена, използват се процедури и правила, които осигуряват прозрачност в съответствие с предварително определена и публикувана нормативна база. Те обхващат всички етапи от „жизнения цикъл“ на студентите и са видими на сайта на университета, като по-голямата част от тях са публично достъпни, а до останалите има ограничен достъп. За периода на акредитация са приети общо 1170 студенти във всички специалности и ОКС от ПН 3.8. Прави впечатление, че приемът на студенти плавно нараства,

като от 174 студенти, приети през учебната 2014/15 г., броят се увеличава до 250 студенти през учебната 2019/20 г., или нарастване с близо 45%. Средно на година в Стопанския факултет на СУ се обучават по 428 студенти в ПН 3.8 „Икономика“. ПКСНУ констатира, че за целия период обучаваните студенти са в рамките на утвърдения общ капацитет от 470 човека, но през учебната 2019/20 г. същият е надхвърлен с 14%. През целия акредитационен период СУ е превишавал капацитета си за обучение на магистри от 150 човека, като за някои години превишението е с 60%. По-голямата част от студентите се обучават в редовна форма на обучение. Задочни студенти се приемат и обучават от учебната 2018/2019 г. само в ОКС „Магистър“. Прави впечатление, че броят на отпадналите студенти и в двете ОКС в рамките на целия разглеждан период остава по-голям от броя на прекъсналите. За периода отпадналите студенти в ОКС „Бакалавър“ съставляват 6,8% от всички обучавани, а в ОКС „Магистър“ – 4,9%. Също така в рамките на целия анализиран период се наблюдава многократно по-малкия брой дипломирани студенти в двете ОКС. В СУ са регламентирани редът и организацията по признаване на висше образование и завършени периоди на обучение във висши учебни заведения в страната и в европейския регион на основата на нормативно приети документи. В университета има нормативно установени условия за мобилност на студенти и докторанти по програма Еразъм+, включващи правила за академично признаване на периоди на обучение и практика в чужбина. ПКСНУ се увери, че на университетско ниво за ПН 3.8 има сключени договори с 59 чуждестранни университета за двустранна мобилност по Програма Еразъм+ и с 14 чужди университета по други двустранни споразумения. Наблюдава се тенденция към засилване на интереса към изходяща студентска мобилност, като през акредитационния период в ПН 3.8 е осъществена изходяща мобилност от 59 студента и входяща от 181 студента. Студентска мобилност се осъществява и по други международни споразумения. Във ВУ са регламентирани и осигурени възможности за включване на студентите от ПН 3.8 „Икономика“ в изпълнението на изследователски проекти. За наблюдавания период се отчита участие на 32 студенти в научноизследователски проекти, което съставлява 1,3% от общия брой студенти ПН 3.8 за целия период, като интересът на студентите в ОКС „магистър“ преобладава. Студентите от ПН 3.8 са реализирали 41 участия в научни форуми през акредитационния период, като и тук активността на тези от ОКС „Магистър“ е по-висока. В ПН 3.8 в СУ са спазени са изискванията към съдържанието и формата на основните документи за образование и квалификация, издавани от ВУ. В СУ „Св. Климент Охридски“ е създадена административна система Алумни за регистриране на реализацията на завършилите студенти както на ниво университет, така и в рамките на Стопанския факултет (чрез Бизнес клуб и Алумни клуб). На университетско ниво системата се администрира от Университетският център за информационни и комуникационни технологии. Катедра „Икономика“ поддържа допълнителна информационна система за проследяване и реализация на завършилите студенти от ПН 3.8.

Констатации за изпълнението на критерий 5.1 в съответствие със стандарт 5 от ESG – част 1 (1-10): „Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление”.

В СУ „Св. Климент Охридски“ има утвърдени и се прилагат правила за заемане на академични длъжности, които отговарят на законовите изисквания. Процедурите по приемане на работа на квалифицирани преподаватели, осигуряващи обучението в ПН, са разписани във вътрешнонормативни документи на ВУ, отговарят на законовите изисквания и са публично оповестени на официалната интернет страница на университета. За разглеждания период са приключили успешно 17 конкурса за хабилитирани лица и 8 за „гл. асистент“. ПКСНУ констатира, че към учебната 2019/2020 г. броят на преподавателите, осигуряващи обучението в ПН 3.8 е 80, като делът на преподавателите на първи ОТД е 69%. Към края на акредитационния периода 61,8% от тях са хабилитирани, като за целия акредитационен период се наблюдава значително нарастване на хабилитираните лица. Повече от 70% от нехабилитираните преподаватели притежават ОНС „доктор“. Делът на водените лекции от хабилитирани преподаватели към общия хорариум от лекции по учебен план на всички специалности от ПН 3.8 „Икономика“ в ОКС „Бакалавър“ е повече от 70%, което напълно отговаря на законовата рамка. Преподавателите, осигуряващи профилиращите дисциплини в ОКС „Бакалавър“ са 40, като всички са ангажирани само на ПОТД. През акредитационния период се регистрира тенденция на нарастване на дела на хабилитираните преподаватели по профилиращи дисциплини в ОКС „Бакалавър“. Общият брой преподаватели, осигуряващи обучението в ОКС „Магистър“ по ПН 3.8, към учебната 2019/2020 г. е 81, като 61,7% от тях са на ПОТД, а останалите – на извънтрудови правоотношения. Делът на хабилитираните преподаватели в пет от магистърските програми е под 70%.

От тази гледна точка, ПКСНУ счита, че участващите в акредитационната процедура брой програми в ОКС „Магистър“ е голям и СУ няма достатъчен академичен състав да осъществява едновременно обучение по всички заявени магистърски програми. Делът на специалистите от практиката, включени в обучението на студенти, във всички специалности и ОКС отговаря на максималните законови прагове. Броят на хабилитираните преподаватели по профилиращите дисциплини в ОКС „Магистър“ е 24, от които само 1 е на ВОТД. 13 нехабилитирани преподаватели участват в обучението по профилиращи дисциплини в ОКС „Магистър“. Всички преподаватели от СФ на СУ, осигуряващи обучението в ПН 3.8 са с нужната квалификация. СУ има изградена система за атестиране на академичния състав. За анализирания период е осъществено атестиране на 13 преподаватели от академичния състав, обслужващ ПН 3.8, които са получили положителна оценка. За периода са проведени 17 успешни процедури за хабилитация в направлението – 4 за „професор“ и 13 за „доцент“. В СУ са създадени са условия за насърчаване на изходяща и входяща преподавателската мобилност както по програма Еразъм+, така и по линия на други двустранни споразумения. За разглеждания период има реализирани общо 163 преподавателски мобилности – 71 изходящи и 92 входящи.

Констатации за изпълнението на критерий 5.2 в съответствие със стандарт 5 от ESG □ част 1 (1-10): „Научноизследователска и художествено-творческа дейност на академичния състав и участие на студентите и докторантите в нея”.

В СУ „Св. Климент Охридски“ са създадени добри условия и възможности за участие на преподавателите и студентите от ПН 3.8 „Икономика“ в различни форми на научноизследователска дейност. Най-голям дял от участията на преподаватели в научноизследователски проекти заемат международните – 38,7% от всички проекти. Наблюдава се нарастваща тенденция на участията в проекти в рамките на периода. Участието на академичния състав, осигуряващ обучението в ПН 3.8 в научни форуми в рамките на акредитационния период е активно, като по-голямата част от участията са в международни прояви. Средно за периода на 1 преподавател се падат 1,27 участия. През разглеждания период научната продукция на преподавателите от ПН 3.8 “Икономика“ на ОТД, вкл. учебници и помагала, е 150 публикации средногодишно, което представлява 2,9 публикации на 1 преподавател за периода. 43,5% от общия брой публикации са в реферирани и индексирани научни издания, а 6,9% са в научни издания с импакт фактор и импакт ранг. Данните показват ръст в публикациите в реферирани и индексирани научни издания, както и в такива импакт фактор и импакт ранг. Цитиранията в научни издания в страната и чужбина са средно 5,42 на 1 преподавател, а тези в издания с импакт фактор и импакт ранг - 1,9 на 1 преподавател, като последните бележат леко повишаване в последната година на периода. Публикационната активност на студентите през акредитационния период е относително постоянна и се изразява в 9 публикации на студентите в ОКС „Бакалавър“ и 21 публикации на студенти в ОКС „Магистър“.

Констатации за изпълнението на критерий 6.1 в съответствие със стандарт 6 от ESG – част 1 (1-10): „Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортната дейност по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такава”.

По 6.1.1. СУ разполага с необходимата материално-техническа база за обучение и научноизследователска дейност. Аудиторната и лабораторна площ за учебна заетост в кв. м. на 1 обучаем от ПН 3.8 „Икономика“ (средно приравнен брой) на акредитационния период съответно нараства от 3,96 кв. м на 5,58 кв. м. Осигурени са компютърни зали и специализирани кабинети за обучението в професионалното направление (44 работни места на 100 студенти). През акредитационния период нараства общата площ на компютърните зали. Осигурен е достъп за работа с информационни продукти. Компютърните зали разполагат със съвременно специализирано оборудване, което създава необходимите условия за ефективен учебен процес. Обезпечен е широк достъп до високоскоростен безжичен интернет. СУ „Св. Климент Охридски“ разполага с добре организирана и оборудвана библиотека. Осигурен е достъп до водещи научни издания в областта на професионалното направление. Университетската библиотека работи със специализиран библиотечен софтуер и разполага с електронен каталог на целия фонд. Библиотечният фонд на професионалното направление се обновява непрекъснато. Създадена е среда за ползване на електронно базирани ресурси, като допълващо средство за обучение на студентите от редовно и заочно обучение. От достъпните дейности и ресурси на платформата Moodle най-използвани са текстовите файлове, тестовете и заданията. Стопанският факултет на СУ не предлага програми в дистанционна форма на

обучение. Създадени са условия за регламентирано академично и административно обслужване, подпомагащо обучението на студентите. Изградената интернет базирана система за дистанционно обучение е интегрирана с информационната система за управление на СУ, което улеснява достъпа до информация и административно обслужване на обучаемите от ПН 3.8 „Икономика”.

Констатации за изпълнението на критерий 7.1 в съответствие със стандарт 7 от ESG □ част 1 (1-10): „Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите”.

СУ „Св. Климент Охридски“ използва различни методи за осигуряване на контрол върху качеството на образование в ПН 3.8. „Икономика”. Информацията от студентите и потребителите на кадри се събира, съхранява, обработва и използва като индикатор за успеха и за необходимостта от промени. С тази дейност са ангажирани различни органи и структури на университета. Събраната информация позволява осъществяването на контрол върху качеството на образование в ПН 3.8. Реализацията на завършилите студенти е показател за качеството на обучение в училището. СУ има изградена система за управление на информацията (СУСИ), свързана с реализацията на обучението по професионалното направление. Факултетът отчита висок процент на реализация на своите студенти. Тяхната професионална успеваемост за целия отчетен период по акредитацията е над 97%. Библиотечно-информационният комплекс със своята дейност стимулира развитието на учебната и научно-изследователската дейност на студенти и преподаватели и активно съдейства за европейската интеграция. Установена е връзка със сродни образователни институции в същото ПН в чужбина.

Констатации за изпълнението на критерий 8.1 в съответствие със стандарт 8 от ESG - част 1 (1-10): „Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление”.

В СУ „Св. Климент Охридски“ се провежда информационна политика, заложен в Системата за управление на качеството и обучението и насочена към осигуряване на публичност за образователната, научно-изследователската и художествено-творческа дейност на преподаватели и студенти от ПН. На уебсайта на университета е поместена актуална информация относно обучението в ПН 3.8 „Икономика”. Налице е информация относно учебните планове и графика на учебния процес. Основният източник на информация, очертаваща целия „жизнен цикъл” на обучаемите, е уебсайта на СУ „Св. Климент Охридски“. Обособени са раздел „Прием”, а чрез КЦ се проследява реализацията на завършилите студенти. Създадена е система за проследяване на развитието на студентите по време на обучението им, която се контролира от звената за кариерно развитие на равнище факултет. СУ „Св. Климент Охридски“ полага усилия за периодично обновяване на условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация на студентите от ПН 3.8 „Икономика”. Връзката с работодатели и студенти се осъществява с посредничеството на Кариерния център при СУ, а също така и чрез Бизнес клуб и Алумни клуб към Стопански факултет. СУ „Св. Климент Охридски“ е създадена организация за популяризиране на научните и художествено-творчески постижения на преподавателите и студентите от ПН 3.8 „Икономика” чрез: периодично организирани университетски научни конференции и кръгли маси, публични лекции, публикуване на информация за участия на преподаватели и студенти в научни и други проекти. Информация за сътрудничеството с чуждестранни университети, както и възможностите за обмен са оповестени и публично достъпни в сайта на СУ „Св. Климент Охридски”.

Констатации за изпълнението на критерий 9.1 в съответствие със стандарт 9 от ESG – част 1 (1-10): „Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление”.

От 2016 г. до края на оценявания период УЦУК извършва регулярен мониторинг върху качеството на обучението в СУ и Стопанския факултет. Периодично се правят вътрешни одити, чиято основна цел е установяване спазването на вътрешните за университета и националните стандарти за качество. Провеждат се периодично анкетни проучвания със студентите и с потребители на кадри, в

резултат на които се актуализират учебните програми и се повишава ефикасността на обучението в ПН 3.8. Ежегодно в Стопанския факултет са провеждани между 7 и 11 анкетни проучвания сред студенти и потребители на кадри за обучението в ПН. Изградената Система за студентска информация СУСИ и поддържаната в нея база данни за обучаваните студенти позволяват извършването на мониторинг върху успеваемостта на студентите във факултета. Поддържаната база данни за всеки студент позволява ефективно да се проследи развитието му, както и неговият учебен статус.

Констатации за изпълнението на критерий 10.1 в съответствие със стандарт 10 от ESG – част 1 (1-10): „Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление”.

СУ „Св. Климент Охридски“ осъществява планирани дейности за самооценяване на всички аспекти от научноизследователската и учебно-преподавателската си дейност. Външното оценяване на програмите за обучение по ПН 3.8 „Икономика“ се осъществява от НАОА. В Стопанския факултет на СУ се полагат системни усилия за анализ на конкурентните предимства и конкурентната среда със стремеж резултатите от този анализ да се използват в решенията и мерките за усъвършенстване на предлаганите програми за обучение. В състава на комисиите за провеждане на държавни изпити и защита на дипломни защити по програмите за обучение в ПН 3.8 „Икономика“ през последната година, 2020 г., са включени експерти, представители на практиката. След последната процедура за САНК на ПН 3.8 „Икономика“ в СУ са предприети действия относно изпълнението на отправените препоръки, в резултат на което АС на НАОА приема препоръките за изпълнени, но се наблюдава липсна на устойчивост по изпълнение на препоръките в дългосрочен план.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване, проведено на **28.01.2021 г. (Протокол № 3)**, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА „Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти”, Постоянната комисия по стопански науки и управление предлага на Акредитационния съвет следното **РЕШЕНИЕ**:

1. Дава програмна акредитация на професионално направление 3.8 „Икономика“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ на основание обща оценка 9,45 (девет цяло и четиридесет и пет).

За ОКС „бакалавър“

- „Икономика и финанси (англ. език)“ – редовна форма на обучение.
- „Икономика и финанси (фр. език)“ – редовна форма на обучение.
- „Счетоводство, финанси и дигитални приложения (англ. език)“ – редовна форма на обучение

За ОКС „магистър“

- „Икономика и право“ (за специалисти и неспециалисти) – редовна форма на обучение.
- „Икономика и финанси“ (за специалисти) – редовна и задочна форма на обучение.
- „Митнически и данъчен контрол“ (за специалисти и неспециалисти) – редовна и задочна форма на обучение.
- „Енергийни пазари и услуги“ (за специалисти и неспециалисти) – редовна и задочна форма на обучение.
- „Финанси и банково дело“ (за специалисти и неспециалисти) – редовна форма на обучение.
- „Счетоводство и одит“ (за специалисти и неспециалисти) – редовна форма на обучение.
- „Счетоводство и анализ на големи данни“ (за специалисти и неспециалисти) – редовна форма на обучение.

- **„Приложна иконометрия и икономическо моделиране с обучение на английски език“** (за специалисти и неспециалисти) – редовна форма на обучение.
- **„Моделиране на големи данни в бизнеса и финансите“** (за специалисти и неспециалисти) – редовна форма на обучение.
- **„Аутсорсинг проекти и компании“** (за специалисти и неспециалисти) – редовна форма на обучение.
- **„Финансов мениджмънт (англ. език)“** (за специалисти и неспециалисти) – редовна форма на обучение.
- **„Дигитална трансформация на застрахователния бизнес“** (за специалисти и неспециалисти) – редовна форма на обучение.
- **„Международен бизнес в отбранителната индустрия (англ. Език)“** (за специалисти и неспециалисти) – редовна форма на обучение.

2. Срокът на валидност на акредитацията е до следващата акредитация на ПН 3.8, съгласно графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО.

3. Определя капацитет на професионално направление **3.8 „Икономика“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“**, за ОКС „бакалавър“ – 500 студенти (редовна форма на обучение), за ОКС „магистър“ - 400 студенти (задочна форма на обучение).

Общо за професионалното направление: 900 студенти.

Постоянната комисия по стопански науки и управление формулира следните препоръки:

1. Да се редуцира броят на магистърските програми в ПН 3.8 „Икономика“ чрез закриване на тези, по които трайно не се осъществява прием на студенти.
Срок: м. юли 2022 г.
2. При обучението на студенти ОКС Магистър от ПН 3.8 да се спазва стриктно изискването на чл. 17, ал. 2, т. 2 от ЗВО.
Срок: постоянен
3. Да се предприемат мерки за подобряване на управлението на успеваемостта на студентите в двете ОКС, като: 1) се намали броят на отпадналите студенти и 2) се увеличи броят на дипломираните студенти спрямо приеманите.
Срок: постоянен
4. Квалификационните характеристики в двете ОКС да се прецизират, като се отразят спецификите на отделните програми.
Срок: м. декември 2021 г.

Обща словесна оценка в съответствие с получената числова оценка: пълно съответствие.

Председател на ПКЧНУ:

(проф. д-р Галина Младенова)